

ISZÁNTÓ

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, kivéve
Ünnep utáni napok kivételével
Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
váltkodik.
Előfizetők és hirdetőik a kiadó
hivatalához fordulnak.

ELŐFIZETÉSI ÁR
Postában évről-évre:
Féléves ..... 16 K.
Háromhavi ..... 8 K.
Hónapos ..... 3 K.
Postán szállítva:
Féléves ..... 18 K.
Háromhavi ..... 9 K.
Hónapos ..... 3 K.
Egyenlő áron ..... 12 K.

XIII. évfolyam 246. szám. Nagyvárad Péntek, 1917 október 26.

A felső isonzo-i támadásunk jelentősége.

Jelen pillanatban (okt. 25.) nem tudhatjuk, hogy vajjon egy már régóta várt hosszú lélegzetű offenzíva indult-e meg az áruló olaszok ellen, avagy csupán az állásaink javítását előző hadműveletekről van-e szó? Tény csupán az, hogy úgy a magyar-osztrák, mint pedig a német vezérkar hivatalos jelentései szerint, a hosszú tevékenység az egész olasz fronton föléledt, és hogy a német, magyar-osztrák gyalogság Flitschnél, Tolmeinnál és a Bainsizzai fensík északi szegélyén betörték az olaszok állásába és az ellenséget mintegy 30 km. szélességben visszaszorították. Győztes csapataink a déltiroli fronton is értek el kisebb sikereket, de ezuttal mi sokkal fontosabbnak tartjuk a felső Isonzónál lefolyt eseményeket, melyeknek méltó folytatása remélhetőleg nemsokára következni fog!

Ha igaz az a magánjelentés, mely szerint máris 16000 olasz foglyot ejtettünk és hogy Flitschet elfoglaltuk, úgy valóban jogos reményt táplálhatunk arra, hogy egy nagyobb szabású hadművelet kezdetén állunk, mely a legszebb sikerekkel kecsegtet bennünket.

A Flitsch-Tolmeini vonal a frontnak egy olyan szakasza, melyről már rég nem hallottunk, de amely vonal már csak fekvésénél fogva is ma különös jelentőséggel bír. Tolmeinnál szemben a Monte Matajur és a Kolavrat hegység gerincei alkotják az olasz határt, mely egy kiszögelő bástya formájában

keskeny szöveget alkotva nyulik be a Krin hegytömeg és a Bainsizzai fensík közé.

Nagy véráldozatok árán sikerült az olaszoknak a XI. isonzo-i csatában vonalukat nagyban és egészben annyira kiegyenesíteni, hogy az most észak déli irányban húzódik, mintegy 50 km. hosszúságban Tolmein és a tengerparti Duino között. Ezen arcvonal fekvéséhez viszonyítva a Flitsch-Tolmeini vonal, szög alatt törik meg hátra azaz északnyugat felé, mintegy 25 km. hosszúságban.

Ha tehát sikerülne, a Flitsch-Tolmeini szakaszt áttörve az olasz határt átlépve Cividale környékét elérni, úgy az egész olasz Isonzo-front megindogna és tarthatatlanná válna, mert hiszen ez által teljesen az olaszok hátába kerülneek győztes csapataink. De nemcsak az Isonzo-arcvonal, hanem az olaszok karni alpesi arcvonala is részben

tarthatatlanná válna ez által, mert az olasz síkságra kijutott csapataink ezeknek is veszélyeztetnék egyik visszavonulási vonalát.

Cividale és Udine hatalmas utópontok, úgy hogy ezeknek birtokában hadseregeink teljes mozgási szabadságot élveznének a további hadműveletekhez. Cividale és Udine elfoglalása tehát óriási nagy perspektívát nyújt a jövő eseményeit illetőleg. És e célok elérése egyáltalában nem mutatkozik lehetetlennek. Mindössze 20 km. távolság választja el ma seregünket Cividale-tól.

Hadvezetésünk tehát most is megtalálta azt az Achilesi sarkot, melyből az egész Isonzo-frontot kiemelheti helyéből. Ki tudja, hogy vajjon nem e állunk az olasz Gorlice előestéjén.

Az irány, melyben támadásunk megindult, roppant érdekes, mely máról holnapra óriási eredményeket hozhat létre.

A legnagyobb érdeklődéssel és visszafojtott lélegzettel várjuk tehát az újabb híreket.

Olaszország katasztrófája.

Flitschet elfoglaltuk. 10000 fogoly.

Koronaténács az olasz főhadiszálláson.

Olasz harctér. Budapest, okt. 25. (Hivatalos.) A tizenkettedik Isonzo-csata, amely a tűzön-vízen keresztül hűségesen összetartó szövetséges középponti hatalmak kezdeményezéséből eredt, tegnap sikeresen megkezdődött.

Reggel hét órakor az ágyuk tömegei megkezdték pusztító munkájukat. Egy órával később viharban,

esőben és hóivatarban a gyalogság támadásba ment át. Az időjárás és a hegyvidék egyaránt rendkívül nehéz próbára tették csapatainkat. Az ellenség a legszívósabban védekezett, de már délben számos helyen keresztültörtük a Rombon és Auza közötti arcvonalat. Alpesi ezredek tohammal elfoglalták Flitschet, tovább délre német csapatok az első

Női kabátok

Leány kabátok

Gyermekek kabátok

Velour kalapok

Ruhaszövetek, mosókelmék, selymek, bársonyok, fehérneműek, szörmék, blousok, harisnyák, kötények, szőnyegek és függönyök! Uri- és női divatcikkek!

CZILLÉR IMRE nagyáruházában.

Egyenlő áron 12 fillér.

rohammal visszavetették az ellenséget. A Volischachtól nyugatra és Auzzától északkeletre emelkedő magaslatok este teljesen a szövetségesek birtokában voltak. A Bain-sizza—Heiligengositi fensik északi részében az ellenség tegnapi támadásainkkal szemben még a leghevesebb ellenállást fejtik ki.

A Monte san Gabrielénél, Görz-nél és a Karszt fensikon helyi vállalkozások történtek meg a további harcok előfeltételeit. E terü-

leteken a tüzérségi tevékenység mindkét részről nagy erőre emelkedett.

Estig több mint tízezer hadifoglyot jelentettek, közöttük hadosztály és dandártörzsek is vannak. A zsákmány megközelítőleg sem tekinthető át.

Conrad báró tábornagy hadosportjánál ágyuharc folyik.

Kelati és délkeleti harotér.
Változatlan.

A vesérikar főnöke.

helyetén segítő javaslat majd csak holnap kerül tárgyalás alá. Nem szabad ötessel megváltani, hogy nincs érzelme a modern szocializmus iránt, mert ő erről a kérdéssel nem gyermekkorai tanulmányt folytat.

Ugron belügyminiszter a galicai menekültek ügyében kiadott rendeletről beszélt.

Mezőssy földművelésügyi miniszter beismerte, hogy Auszriának 30000 vágó marhát engedett át, de az az elve, hogy minden szövetésségen segíteni kell, ha csak lehet.

Ezután, mivel a feliratkozott többi asszonyok bészédéséről elállt, a Ház az indemnitást általánosságban és részleteiben elfogadta.

Az ülés este 8 órakor ért véget.

Az Isonzo-arcvonalat áttörtük.

Berlin, október 25. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Olasz harcvonal. Tegnap német és osztrák-magyar csapatok fegyverhűségben, vállvetve indultak harcra volt szövetségesünk ellen. Több mint harminc kilométernyi szélességben rövid erős tűzhatás után rohamra indulva, gyakran kitűnt hadosztályok a flitschi és tolmeini medencében áttörték az olasz Isonzo arcvonalat. Az ellenség völgyzáró erős állásain az első nekilendüléssel keresztülrohantunk, csapataink a szívós ellenállás ellenére is megmászta a meredek hegyi tető-

ket és rohammal elfoglalták a magaslatokat záró ellenséges támaszpontokat. Havazás és eső nehezítette a szakadókos hegyi terpen az előhaladást, de ezeket az akadályokat is mindenütt legyőztük. Az olaszok makacs ellenállását több ízben elkeseredett közelharcban kellett megtörnünk. A hadművelet tovább folyik. Estig több mint tízezer hadifoglyot, közöttük hadosztály és dandártörzseket továbbá ágyakban és hadianyagban gazdag zsákmányt jelentettek.

Ludendorff, első főszállás-mester.

Ellanghult a harc a nyugati fronton.

Berlin, október 25. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harotér.

Rupprecht bajor trónörökös vezérőrnagy hadosportja Flandriában a nap folyamán a szokottnál erősebb tüzelés folyt a tengerepari és Blankerissa közötti harcok szakaszon. Onnan Lys'g az ellenség az egyes szakaszokon tüshullámokat árasztott, amelyek estefelé a Houthouster erdőből Paschendaleig a leghevesebb pergőtüzelés fókuszáltak. Nagyobb támadások nem történtek. Artoisban és St. Quentinnél előtéri harcok folytak, ránk névvel kezdve az erdő mélyéig.

A német trónörökös hadosportja. Az Oise—Aisne csatorna mentén a nap az ellenség csökélyebb tevékenysége mellett folyt le. Röviddel a sötétség beállta előtt a tűzharc egy csapásra ismét nagy erőre szökött. Több helyen francia felderítő csapatok nyomultak előre. Mindenütt visszavetették őket. Éjjel a tüzelés éles maradt. Az Aisne és a Mars között több helyen felderítő harcok fejlődtek ki, amelyek helyenkint a tűz fokozódását idézték elő.

Kelati harotér.

Nem történt jelentős esemény.

Macedóniai front.

A tüzérségi tevékenység a legtöbb szakaszon fokozódott.

Ludendorff, első főszállás-mester.

Veszedelemben Pétervár.

Budapest, október 25. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: Az angol lapok közlik: Néhány tengerenyei kijelentése szerint Orosz és a rigai öböl elfoglalása alárendelt részlete a Pétervár ellen irányuló támadási tervnek. Pétervár helyzete igen komoly.

A francia hadsereg forrong.

Budapest, okt. 25. (Saját tudósítónktól.) Gauból jelentik: Párisi táviratok szerint a francia hadseregben újabb forrongás tört ki. A hadügyminiszterium parancsot adott ki, hogy a legnagyobb erővel nyomják el a békepropagandát a katonaik között.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Wekerle bejelenti a flitschi győzelmet. Elfogadták az indemnitást

Budapest, október 25.

A képviselőház ülését fel 11 órakor nyitja meg Szász Károly elnök. Folytatják az indemnitás tárgyalását.

Az első szószó Novák János kisgazdapárti. Kijelenti, hogy az az állás, miszerint az általános választójog lezárítja a parlament elnökét, egyetemes nem igen. Sürgősen az iparikkak és az árak maximalizását. Hi bántalja, hogy Mezőssy sorsátálasási rendeletét több oldalról támadták.

Szilágyi Lajos munkapárti az osztrák parlamentben elhangzott események ellen tiltakozik. Szóvátesai a tisztek fizetés-rendezési ügyét. A javaslatot elfogadja.

Szurmay Sándor honvédelmi miniszter hálaival adódik a tisztek iránt a csodálatos emlékezik meg a magyar csapatok minden képzeletet felülmúló hősiességéről. Majd a későbbi díjak felemeléséről beszélt.

Hadik János gróf közéleti-miniszter hevesen támadja a múlt kormányt és azt mondja, hogy a letűnt rendszer okozta, hogy a magyar paraszt bura helyett elrokkant termel, mert abban jobban megismeri az államát.

Ezután általános érdeklődés közepe gróf Károlyi Mihály emelkedik szószó: külpolitikáját fejtegeti és kitér magának, hogy jobiszeműségében gróf Tisza István kételkedék.

Gróf Tisza István válaszul gróf Ká-

rolynak. Kifejti, hogy nem szabad olyan békebeszédet mondani, melyből ellenségek bizalmat és kitérését mérhetnék. Nem szabad úgy beszélni, mint Károlyi beszélt, aki Czernin békebeszédének első részét elfogadja, de nem helyesli azt a részt, ahol Czernin azt mondta, hogy harcolniuk kell addig, míg ellenségeink a háborút ránk kényszerítik.

Ezután Wekerle miniszterelnök egy papírlapról felolvassa a következőket:

Olasz offenzívánk eredményesen halad előre. — Flitschet elfoglaltuk, német csapatok Tolmeinnél előrehaladnak. Auzzónál az összes olasz állások birtokunkban vannak. Ed-dig 10,000 foglyot ejtettünk. A zsákmány rengeteg.

A bejelentés lelkes éljenzés fogadta. Mezőssy Sándor elfogadja a javaslatot.

Apponyi Albert gróf kijelenti, hogy a román tanácsközpárti nem kötött egyszésgel, csak az azok az intézkedések nyílhattak meg, melyek az állam felügyeletet elfogadták. Polemisál Tiszával és a felajánlott kompromisszumot visszautasítja. A javaslatot elfogadásra ajánlja.

Battyhány Tivadár gróf is Tiszával polemizál és a népjóléti miniszterium szükségességét fejtegeti.

Fényes László a tiszteviselők nyomorát teszi szóvá, majd szánere vöti Wekerle miniszterelnöknek, hogy a modern szocializmus iránt nincs érzelme.

Wekerle miniszterelnök válaszul Fényesnek, megállapítja, hogy a tiszteviselők

Halott hamvasztás és a vallás.

As őszes pozitív vallások a halottégetés helyett és emberi érzésekkel ellenkező voltát állapítják meg. A zsidók, mint a keresztények, az egyetemes vallásuk előké szültek, isteni bünyhatóságukban részesültek.

Isten szava pedig Adámhoz így hangzottak: (Gen. 3., 19.) „Ocsid verejtékével eszd a kenyeret, míg visszatérsz a földbe, melyből vétettél, mert por vagy és porrá leszel.”

Vagy a prédikátor könyvében: (12, 7) „A por térjen vissza a földbe, a lélek pedig az Istenhez, aki őt teremté.” Jézus Székfiánál pedig: „Ejnye! A halotton könyves és talán az elteremt székás szerint én ne hanyagold el az ő temetését.” (88 26.)

A szokás pedig, már mint a temetés szabálya, szigorú por törvénnyel elő van írva Mózes törvényében.

Az ortodox zsidóság gondolkodását illetőleg két irányt hívhatunk. A német országai „ortodox zsidóság” iránt szolgáló szabad egyetemes rabbi elnöksége 1904 jan. 5-én a hulláégetése a következő tisztelet állapítja meg:

1. Szent vallásunk szerint egyetlen vigasztalás a földbe való eltemetés.
2. A hullák megáztatása tilos, tehát az elégetés még inkább.
3. Nincs oly vallási kötelezettség, mely nek értelmeben a hulláégetésre vonatkozó végző akarat végrehajtandó volna.
4. Temető területén tilos oly hulla mellé szolgálatot végezni, mely el fog égettetni.
5. Ily holttestnél a rabbinus sem beáradat nem tarthat, sem azt nem kísérelheti.
6. A hamvakat zsidó temetőben eltemetni tilos.

Dr. M. Lerner főrabbinus szerint (Zwei Fragen; Berlin 1905) zsidó törvény szerint a hulláégetés tilos, mert:

1. Vétség az isteni törvény ellen, mely a földbe temetést kötelezi.
2. Mert a hulla megbacsalásítása.
3. Mert megáztatása az elégtételtől, mely a halottak hágyományai szerint a testnek a földbe való elhelyezésében s az ott megbeszélendő átváltozásban fejeződik.
4. Mert tiltatás az Istenbe, s az isteni ítélkezésbe vetett hit ellen.

Lerner főrabbi szerint, a hulláégetés ellentét a feltámadás és a halhatatlanság hitét, nem haladás, melyre a modern kultúra tudat kísérte lehetne, hanem visszavetés a pogány elvádlásba.

As orthodox proteszoság álláspontja mindig egyeztet a kereszténységgel és így ellenes a halottégetést.

Míg a Poroszországban engedélyesik a krematóriumok felállítását a porosz evangélikus fő egyháztanács kijelenté, hogy a földbetemetés „a keresztény erkölcs által megsemmisített és a keresztény értelemmel szoros összefüggő szokás, a melynek fenntartása és ápolása az egyház kötelessége és feladata”. Az oldenburgi nagyhercegség fő prédikátora egyetemes pedig határozottan ki mondta: a hulláégetés nem felel meg a keresztény erkölcsöknek.

A katolikus egyház épp így ellenes a halottégetést mindig. Míg nagyobb hullámokat nem vetett az ügy nem hozott külön rendeleteket ellene. Az 1886 május 16-án költ és XIII. Leo pápa jóváhagyásával megjelent határozat az első. Miben ugyan a

Congregatio Sacri Officii, számos püspök és hívő hozzájárulással két kérdésre:

1. Szabad-e oly átváltozásba belépni, melyeknek célja az emberi testnek elégetése előmozdítás?

2. Szabad-e végrendeletileg olyképp intézkedni, hogy akár a saját akár mások holttestje elégettesse?

Tiltólag és tagadólag válaszolt (Cserkórház a halottégetésről. 74 L.)

1892. júl. 27-én kelt határozatával pedig ugyanazon kongregáció eltiltja azoknak a halottak szentiségével való ellátását, akik haláluk után testük elégetését rendelték el. (Ruard. 288 L.)

Minden katolikus ember ettől megértheti egyháza álláspontját az ilyen kemény voltát.

Hogy mi kényesítette az egyházat erre a szigorú fellépésre, annak okai a következők:

A kereszténység a tetem eltemetése jelentőségét, az emberrel való társalattal maga eszmekörbe emelte. Az ókor államiságában az ember csak egy része a tömegnek, aki arra való, hogy szorgalmasan dolgozzon. A kereszténység teremté szűkítette le az önálló-érett, szabad akaratú egyéniség fogalmát, az ember, a test (s lélek) kapcsolatainak a múltkorra (s annak kötelező megbecsülése. As emberek nemcsak lelke de test szerint való megkezdése is megsemmisül (melkedik hisz a keresztény ember teste: Krisztus tagja (I. kor. 6. 15.) Ezért csak súlyos becsületlen a test kiemel. (Máté 5. 27-32.) (I. kor. 9. 13-18.) A test a Szentlélek temploma a ki benne legyen. (I. kor. 6. 29) és hogy a test a feltámadás dícsőségében fog résztvenni. (Ján. 11-25; I. kor. 15. 12)

Ezen tanítások teszik megérthetővé az és pogány őzítőszertű megsemmisítését a földbetemetéshez és a kultúrálisabbak törekvéseit a tetem konzerválására. Ez az őzítő kötelező végtelen hállára a kemény-kutató természetudományt, mert a orvosi maradványok eléggé nem értékelhető nagy szolgálatot tesznek ennek.

A kereszténység, halottaitól a vízont láttára ki orvosi, szíját a feltámadás kereszt jelével ékesíti és igyekszik a sírban fekvő testet oly épségben megőrizni, az ennyire csak a természet hontó törvénye megengedi. De megsemmisítéséhez a maguk részéről szemmel hozzá nem járulnak. Így természetük a kereszténység közel 2000 évig. Es idő alatt az eretnek a kath egyház mind derített és intézményei kibővültek de a temetéshez senki hozzá nem nyult egész a francia forradalomig, mint már előbb is megírtam. Itt merül fel az intézményes halott hamvasztás eszméje. As állami és társadalmi forradalom megővül a tudományba bevitt forradalommal és Nyolc-on hátsérvegyel nyomon fejlőd tovább a rombolási vágy.

Állam kell nekik tekintély nélkül, (u dcsny Isten nélkül, társadalom vallás nélkül. A filozófia előbb a panteizmusból botlik, ezután a természetfilozófia anyos a anyanyelvi világrésztet igyekszik a keresztény világrészt helyébe állítani.

Épp úgy, mint a francia forradalom, a modern szellem sem ismer fontosabb feladatot, mint a katolikus intézmények kiirtását a társadalmi életből. A család felvilágosítására való volt a polgári házasság, az iskolát a lakos morál, a társadalmat a felkutatás ellen eszméje van bivatva megrendszabályozni. As eretnek állat, a választ megén ügygyé mánál, hogy lassan kipusztítsa a lelkektől.

Es a szempont veseti a természetudományos gondolkodás hind től a halott hamvasztás kérdésében is, mert itt a természetes intézményét óhajta kikérdani a profertéslni. Minden temető jellege ugyanis vallásos, figyelemzet a feltámadásra és a jelen élet magasabb céljaira, es pedig tőrhetetlen gondolat nekik. Sokkal inkább megtelet a célra egy kolumbárium, a melyben sorba rakott urnák tüzettségűsége valóban nélkülöz minden keresztényi vonást. Ez a mozgalom alap motívuma.

Esért szállt sikra az egyház kifejezet ter, a halott hamvasztás ellen és esért várja el minden fiától, hogy nem fogja a halott hamvasztás eszméjének pártolás vagy megvalósulása felé segítése által, legelkesztettebb silenségei eskerét tolni.

Aszt hiszem, amennyire röviden ilyen nagyterjedelmű vitafordalmat ismertetni lehet, sikerült az elfogulatlan közönség előtt megvilágítanom azt. Igyekezzem mindvégig röviden lehet akat felolteni. Hogy ebből kifolyólag talán tulon túl is igénybe veitem az olvasó becses türelmét, ezért bocsánatot kérek.

Mindasáttal meg kellett tennem, mert a krematóriumok kérdése napirendre kerülve, akik megcsatják, nem fognak a sürgetessé felhagyni és minden eszkózzal az eszmé megvalósítására törekcsenek.

Válasszák, hogy a mai politikai viszonyok között es eddig ellenkező államis hatalom is hajlandóbbnak mutatkozik majd a jel beharangozott „közkívánással” szemben.

Hát es az éppan! Es ellen tiltakozik a hívő társadalom a maga teljes erejével.

Tiltakozunk a kultúra nevében, mert ősi vad szokás felújításáról van szó, amiből — hála Istennek — „kicivilizálódunk” már egyszer.

Tiltakozunk a haladás nevében, mert az igazi haladás előmozdítás fogalom es nem visszafelé.

Tiltakozunk a józanság, halottaink emlékének szeretete és tisztelése nevében tesztük erőszakos szétrombolása ellen, a keresztény erkölcsök nevében a vad virtus felélesztése ellen és mint katolikusok az egyházat támadó célat ellen.

Semmi szó sem ehetse, ha elfogulatlan, pártatlan orvostudósok, más eszközök híján, háboru vagy dögrés esetén egy orvostremelt városban, táborban vagy tulszofolt nagy városban elrendelik a fertőzött hullák elégetését.

De tiltakozunk az ellen, hogy azt, mint fegyvert, a vallás, az egyház es annak tanai ellen, a hívek tömör sorainak megbontására felhasználják.

Bármikor, bárhol es bármilyen alakban veődjék fel az eszmé, ki kell azt irítani gyökereitől. Aki nincs mellettünk, az ellenünk van. As egyház parancsa épp oly szent, mint a dogma, épp oly kötelező az iránta való engedelmség, mint a többi parancsokkal szemben.

Nem lehet valaki katolikus a dogmákig es szonit nem. Vagy katolikus mindvégig vagy sohasem volt az. Nem lehet senki szüleinnek engedelms gyermeké, ha csak az apa parancsaira hallgat, az anyát pedig kineveti.

„Qui non habet Ecclesiam matrem non habet Deum patrem.”

A kérdés további tárgyalása folyamán sok isgalomra lehet még kilátása a katolikus társadalomnak. Legalább is minden jel az elkeseredett küzdelmet mutatja.

Lorber Bernáth modern gépekkel berendezett
ékezer és aranyáru készítő műterme
f. évi augusztus 1-én Nagy Sándor-u. 2. sz. a. megnyilt.

Sir a vádlott az esküdtek előtt.

Elítélték

Kovács György merénylőit.

A nagyváradai esküdőbiróság tegnap Szöllőssy Gyula esküdőbirósági elnök vezetésével folytatta a valósnai dráma ügyében a tárgyalást.

Gerő Sándor dr és G. ósz Menyhért dr törvényszéki orvosok szakvéleményükben megállapítják, hogy Kovács György halálát elvárás-körülményekben beállított ezületes oka. Felvetve László József vádlott által szabott azon feltételt, hogy a Popa Traján által adott pofon után essék el az áldozat, s akkor egy ótolla meg magát, hogy elvárás, a törvényszéki orvosok kijelentik, hogy ez esetben a test többi részén is ütődések és horzsolások látszanának, de ezek hiányoznak. A halált a ködítés okozta.

Szóllóssy Gyula elnök felolvassa a kérdéseket, amelyeket az esküdtekhez intéztek. Bolza Alfons gróf királyi ügyész a kérdések ellen semmiséget jelent be, mert szavaznak és nem támogatják a tárgyaláson kidesített tények. Hasonló okból semmiséget jelent be Medvigy Gábor dr és Zigre Aurél dr védő is.

Következett a vádbeszéd.

Dr Bolza Alfons gróf királyi ügyész:

A tényeket a vádlottak beismerése tisztázza. Vádlottak előzetes és közös egyetértéssel bántalmazták a meghaltat. Nem tisztázták a merénylet előtti napon lefolyt körömmel jelszót, de az eset estején találkoztak László József és Popa Traján, akinek László azt mondta: „menj, és fűd kétszer pofon”, s akkor boka, bot és kő volt a kezében, tehát Popa tudja, hogy mi készül. Még a végén is ütődött az áldozatot. A részegség oka nem bizonyított, mert László jól dobta a kővel, nem tántorított, ő vette egy darabig Kovácsot, Popa meg lóraült, biciklizett. Nem fontos, hogy a kocsmában boxer volt-e náluk vagy dobozgyűjtés. Az a fontos, hogy a halált a László József által adott ködítés okozta. Tarr Agnes vallomása szerint Kovács ártatlanul került a csárába, nem is kuszált Tarr Agnesnek, a brutális bántalmazást ártatlanul szenvedte, halála nem meredhet megtorlatlanul.

A követelés-gében az világszerte elterjedt esküdtes vádbeszéd után Medvigy Gábor dr védő kijelenti, hogy a sértett el kell várnai jogigényét bejelentéséről.

Olasz Béla dr, a sértett képviselője bejelenti, hogy a sértett magánjogi igényeit büszkesz koronára szólnak.

Elnök. Majd a veredik után tessék bejelenteni.

Medvigy Gábor dr László József védője:

Nincs kétség az esküdtesek. Mentésítő körülményekként szerepelnek ilyen esetekben a szerelés, mint minden átfogó indoklás, amely az akaratelhatarozást korlátozza, az ítal, esetlegéni lehetne a rokkantságot, sőt Kovács Györgyig lehetne menni a következtetésekben, aki azt mondta: „ha előre megfontoltan eszlekedtetek, akkor bűnhődtek”. Se a szerelés, se az ítal nem fosztotta meg a vádlottat akarat elhatározásától. A vádlott az igazmondásával elvégezte a verediket, büntöznek érzi magát, de ölni nem akart.

Est a cefirés-oszavarástól, erőszakoságtól ment, az esküdtesek előtt párhuzam vádbeszédet követte

Zigre Aurél dr-nak Popa Traján

védőjének beszéde, aki felmentést kért. Egy 18 éves, nyegle fiu aki bizonyul katonának, lovas jár, azt hallja Lászlótól, hogy eregyj, segítsd meg.

Popa Traján: (szíri kezd.)

Elnök: Popa Traján, ne eszögjön, nem katonaviaszt emberhez való es.

Zigre védő: Először nem egyeztettem meg, László nem Popa Trajánt hívta fel, hanem Szabó Jónás Györgyöt, hogy pofossa meg Kovácsot. Miért nem állítják ide Jónást vagy ifjabb Valkay Ferencot? László gyáva volt, Popa tehát azt gondolta, hogy ha ő pofonvart Kovácsot, akkor László eláll tovább a kádékától, a viszont állt, hogy őt kénytelen meg László, ha nem teszi meg, amit neki parancsolt. Először mit büntözést kért büntetést.

Dr Bolza Alfons gróf és Zigre Aurél dr replikái után

László József kijelenti, hogy elkészre-dett volt, mert büntözése miatt kigyanulták.

Az esküdtek büntöznek mondták ki mindkettőt s a törvényszék László Józsefet 2 évi fegyházra, Popa Trajánt 1 évi börtönre ítélte.

Ítélet jegerős. A bíróság tekintetbe vette, hogy mindkét elítélt eleget tett hazatis kötelességének és a hazaérra mentek.

Szent-Királyi Zoltán jubileuma.

Keddén ünnepelte meg a bihari róm. kath. egyház Szent Királyi Zoltán róm. kath. plébános pappá szentelésének 30 éves évfordulóját. Reggel fél 9 órakor a templomban Te Deum, azután szentmise volt, mely után a jubileum rövid ünnepi beszédet tartott a helyszínen imádkozó István további támogatásait. A gyönyörű beszéd a az ima utáni istentisztelet végeztével, melyen a községi képviselőtestület is részt vett, az iskolában rendezett ünnepségre hívta meg az ünnepeltet, ahol nagy közönség gyűlt össze világszerte nélkül. Az ünnepség műsora a következő volt:

1. Faléközvető. Mária Bencsik Pirokka. 2. „Csiládombó”. Irta Ujvári G., szavalta Simon M. 3. Irdaló. Előadták az iskola tanulói. 4. „Nőie boldogság”. Mondták: Tályai S., Boggyán J., Csomós A., Tályai J., Szécsényi L., Gusztus J., Homonai J., Simon J. 5. „A kis postás lány”. Irta Tordai Grall Ersei, szavalta János I. 6. „Kuruc nőtök”. Előadták az iskola tanulói. 7. „Ave Maria”. Irta Gál Sándor. Szavalta Bartha E., Vértess E., Kincz E., Gusztus M., Lóvas R., Prigona M., Homonai M., Bencsik I., Tóth E., Leményi E., Molnár S., Szabó J. 8. „Család”. Irta Erdődi Sándor, szavalta Simon J. 9. „Ave Maria”. Előadták az iskola tanulói. 10. Ünnepi beszéd, mondta ifj. Bartha József, amely keretében adták át a díszes esküet kelyhet, amit a hívek gyűjtéséből készítették a szeretett plébánosuknak.

Ki méltó az ünnepi beszéd azokat az érdemeket, amelyeket Szent-Királyi Zoltán a hitélet terén szerzett, s az a fáradságos munkát, amivel híveit a közönségségből kirengedte.

Minden várakozást felülmúló volt a tanítványok gyönyörű éneke és szavalatai, melyeknek betelítettségével Vértess Erőnt tanítónő olyan eredményes munkát végzett, hogy azal mindenkit meglepett.

Az ünnepség alatt és után nagy számú átvándló szöngyön érkezett a jubileumhoz.

Kaiser Giza büntetését a tábla felemelte.

Nincs enyhítő körülmény az alkalom szerzőre.

Emlékeztet az a botrányper, amely a nagyváradai királyi törvényszék előtt folyt le s a melynek vádlottja Kaiser Gizella volt. Szura vonultak fel Nagyvárad társadalmának egyes alakjai, aranyifjúság és esztétos öregek, s mögöttük, mint szomorú árnyékok, Kaiser Gizella áldozatai.

A törvényszék hat hevi fogházzal já telmázta a derék matrónát évtizedeken át folytatott működéséért, aai felbukkanott.

A királyi táblának Harmathy Károly kurlai bíró elnökével ítélkező tanács (Gálkory József és Hubay Lajos bírák, ifj. Niasslovsky Endre dr jegyző), Baróthy Pál főügyészhelyettes vádbeszéde után Kaiser Gizella büntetését egy évi fogházzal emelte fel, mert semmi enyhítő körülményt nem talált a vádlott cselekedetében. Az elítélt vádlott semmizégi panasszal élt.

Kelemen detektív ügyes fogása.

Megakadályozta 100 kilogramm kávé kicsempészését.

A rendőrség mostanában állandó razzákat, megfigyeléseket és kutatásokat tart a lánckereskedelem megakadályozására, mely már nagyon kezd lebra kapni városunkban. Nem lehet semmit sem kapni, azaz hogy lehet, de mennyire lehet, minden van, amit szam és szőj kíván, csak Krókusnak, vagy legalább is hadseregüzletnek kell lenni, ha az ember meg akarja kapni olyan drága.

Eldugott kocsit van mindenből, szövetből, cernából, kávéból, cukorból, csokoládéból stb. stb. Néhány rajtkesztet már sikerült a rendőrségnek felrobbantania, azonban az eddigi eredmények elcsúszásban csekélyek ahhoz képest, amit meg lehetne, azaz megkellene — ha lehetne — csinálni. Csak hogy a rajtkesztet sugraktárosok is sokszor kihasználják a csávából, olyan ravasz eszékökökkel dolgoznak, mint olyan rendőrt, a melyen ne találjanak valami kis részt, kibuvót, amit argumensük egykettőre észrevesz.

A lánckereskedelem szíval gyakran tulajdognak a város területén, az eldugott árak kisvárosoknak más városokba, ahol még nagyobb áron tudnak adni rajtuk. Ahol pénz van, oda ömlik minden.

Kelemen András detektívnek tegnap sikerült egy árdragításnak elsjét venni, az eredmény, amelyre előtt a amely jelenleg a rendőri büntető bíróság raktárában van elhelyezve, nem kevesebb, mint száz kilogramm kávé. Valóságos kincs most egy csomóban, Maximális ára ugyan nem valami horribilis összeg, azonban hol kapni most maximális áron kávé. Azért a 100 kilogramm kávéért bizonyára óriási summát kapott volna a gazdája, aki nem más, mint valami Weiss nevű állásnélküli kereskedősgéd. Körösutcai lakásáról akarja éppen a postára száll-

Itteni, 10 csomagban, hogy leplezve tartalmát, kifutassa a városból egy vidéki kereskedő óghez, ahol már kötve volt rá. Kérdésváráhelyre óhajtotta szállítani a kávét 10 kilogrammos csomagokban, azonban vesztésre, mert az utcán — a postára való szállítás közben — Kelemen detektív leleplezte a dolgot s úgy a kávé rendőri büntető bíróságban került, ahol Weisz ur elveszi a megfelelő büntetést, a legjobb esetben nagyobb szabású pénzbüntetést.

HIREK

Fráter Barnabás alispán utazása. Bihar megye alispánja, Fráter Barnabás Budapestről, ahol hiva alos ügyekben pár napot töltött s azai délutáni vonatral érkezik vissza Nagyváradra.

A miniszter jóváhagyása. — Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a közéletre ési ügyosztály aláására 80000 korona folyószámlaköltséget szavazott meg. A belügyminiszter értesítette Nagyvárad városát, hogy a költségűl s ezen határozatát helybenhagyja.

A megyei rekvirálások ellenőrzése. Megírjuk, hogy Bihar megyébe s hó 22 ike óta nagy, általános rekvirálás folyik, amelyet állandóan 212 átvadó bizottság végez. Tekintettel arra a nagy, országos érdekre, mely a rekvirálásokban támadik, a bizottságok működésének ellenőrzését Malatinzky Lajos főispán a tegnap napon meg kezdte. A főispán tegnap a reggeli órákban a megye autóján Elek Mária, a közéletre ési ügyosztály vezetője kíséretében egyik járási székhelyre utazott, ahol személyesen gyűlölt meg a munkában levő átvadó bizottság szabályos eljárásról s azán folytatta ellenőrző útját a megye egy másik községébe. Az ellenőrző útnak a késő este vetett véget, mikor is a főispán visszatért Nagyváradra. Ezek az ellenőrző utazások naponként meg fognak ismételődni mindaddig, míg a rekvirálások be nem fejeződnek. Az átvadó bizottságok a rekvirálást optimális tibus számítás szerint körülbelül egy hónap alatt végzik el. A bizottságok ellenőrzésében a toz napi napról kezdve Fráter Barnabás alispán is részt fog venni.

Kertész Miksa alapítvány. A premonstrat főgimnázium tanulói közössége spontán önelhatározásából nemcsak kasszavagygytjötti feladatok szavatott tanácsnok, Kertész Miksának koporójára, hanem arra is engedélyt kért, hogy elcsuanyt tanára neknek megörökítésére jótékonykodó alapot létesítsen. A népserű professzor volt tanítvánnyal értesülve az ifju generáció kegyelteme szándékáról, máris többen küldtek adományt a főgimnázium igazgatójához a létesítendő alapra. Így előreláthatóan tekintélyes lesz az alapítvány, melynek létrehozásánál a jelen és 40 éves tanári mult tanítvánnyal hálája fog kassat egy áldott emlékü név megörökítésére.

Csoportvezetői értekezlet. A Kath. Népszövetség csoportvezetői vasárnap, f. hó 28-án d. u. fél 4 órakor a Népszövetségi Hitelszövetkezetben értekezletet tartanak, melyre a tárgy fontosságára való tekintettel az összes csoportvezetők pontos megjelenését kéri az igazgató.

A Wolff-ügynökség esti jelentése.

Budapest, október 25. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik A Wolff-ügynökség jelenti 25-én este: Flandriában tovább tart a tüzérségi harc különösen Yperstől keletre Pirones Chavignon táján. Az éjjel Ailette vidékén francia nyomásnak engedve előcsapatunkat az Oise—Aisne csatorna mögé vontak vissza.

Keleten semmi jelentős esemény. Olasz harctéren áttörésünk további folyamán újabb sikereket eredményezett Flitsch és Tolmein között. A foglyok száma és a zsákmány növekszik.

Déli jelentés az olasz harctérről.

Budapest, október 25. (Saját tudósítónktól.) A Sajtóhadiszállásról jelentik 25-én délben: Haderőink és a német szövetséges haderők támadása a legjobb előhaladásban van és már nagy területnyerést ért el. A foglyok száma és a zsákmány szemmel láthatólag növekszik.

Esti jelentés.

Budapest, október 25. (Saját tudósítónktól.) A Sajtóhadiszállás jelenti 25-én este: az Isonzo folyó folyásánál a szövetségesek eredményesen haladnak előre. A foglyok száma és a zsákmány egyre növekszik.

Luzernből jelentik: A Secoló írja, hogy a szövetségesek offenzívájának az a célja, hogy az olaszokat az Isonzo mellől visszavesse.

Luganóból jelentik: Az olasz főhadiszálláson az olasz király elnöklése alatt az összes miniszterek részvételével koronatanács volt.

Lloyd Georg a pápa békeakciójáról.

Budapest, október 25. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Lloyd George vasárnap Loudonban nagy beszédet mond, amelyben ki fog térni a pápa béke akciójára is.

Michaelis maradása mellett döntött a császár

Budapest, október 25. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A császár Helfferichnek és Valentinek, a polgári kabinet főnökeinek meghallgatása után Michaelisnek a hivatalában való megmaradása mellett döntött, arra számításai, hogy a kancellár állását a porosa választójoz betervezése meg fogja erősíteni.

Adomány az árvaháznak. Dr. Molnár Imrenek urak a Bihar megyei és Nagyvárad városi főgimnázium tanulóinak és a Lujza Országnak 4 kassat sőtölt és 2 üveg mustot volt szives küldeni, mely adományokért hálás köszönetet mond az egy let elnökség.

A szombati művészdélután. E óra látkató volt, hogy Nagyvárad közönsége, amely illegyháson az szombat esti mozgalom támogatásában: mely szerette t i kerolja fel azt az ügyet is, amelynek javára a Sajtóügyi Társaság szombaton, s hó 27-én a művészdélután rendez. A szegény gyermekek elpöjéről van szó, melynek javára bizonyára szép összeget juttat a szombati ünnepség. Legelőbb es tünik ki a jegyek kelendőségétől, a melyek a H. gárdia Helyettesében tegnap óta ugyancsak élénk keresletnek örvendnek. Aki helyet biztosítani akarja, igazán tanácsos, hogy jegyét mielőbb megváltsa a művészdélutánra, amelynek fényes műsora dr. Ravassy Barnabás, a kitűnő orvosdoktor, Perényi Elő, a pécsi színház művésznőjének, Lapedát Milorof főhadnagyának, Bihar Sándornak, a népserű énekművésznak, Fehér Dávidnak és Dutka Ákosnak közreműködésével, a jótékony célon kívül is nagy látogatottságot érdemel.

Az epológiai kurzus ma délután 5 órakor tartja a 6. óráját az urak részére a Katholikus Kör választmányi termben. (Földszint.)

Sub auspiciis Regis doktor. A hivatalos lép királyi beírásos közöl, amely szerint képzés azentmiktől Nagy Zoltán dr. nagyvárad városi főgimnázium tanára a királyi jelenlétben sub auspiciis Regis államtudományi doktortá fog felavatni. Az uralkodó akadályoztatása esetén képviselőitőlől fog intézkedni.

Népszövetségi mozidélután. Vasárnap délután 5 órakor a Kath. Népszövetség ismét mozidélután rendez. A második legközelebb kövöljék.

Pályázat élelmicikre. A sz. és kir. helyőrségi legőrségi kövöltsége kévöltségének átirata alapján értesítjük az érdekelteket, hogy a nevezett kövöltség pályázatot hirdet a f. évi november hóra szökövöltség esir, has, szalonna és fűszerezéskövöltségnek biztosítására. Részletes feltételek a kövöltség kezelés kövöltségének iródájában (Vár 46. sz. szoba) tudhatók meg. Zárt írásbeli ajánlat október hó 27-én d. u. 11 óráig ugyanott adandók be. Nagyvárad, 1917. október hó 25. A Nagyvárad városi Kereskedelmi és Ipar-kamara: Schwarz Isidor ak. elnök h. dr. Sarkedi Lajos ak. titkár.

Nincs petroleum Bihar megyében. Bihar megye petroleum szükségletét a Vacuum Oil alkalmazott telepe volna köteles kielégíteni. A megszűnt levő gyár azonban a petroleum idszállításának nehézségeit, amelyek különösen az utóbbi időben támadtak, nem volt képes legyőzni és jelenleg az a helyzet, hogy a megye közellátási intézménye petroleummal egyáltalában nem rendelkezik. A bejött segítő, Fráter Barnabás eljárási távirattal kérte a megye részére hiátalt petroleum leszállítást, amire a Vacuum Oil azt táviratban válasz, hogy petroleumot csak abban az esetben tud szállítani ha a megye kifizeti, hogy sürgősen más petroleum tartályokat kap a vasutól. Ha Bihar megye a tartályokat ki is eszközli, a petroleum ideérkezéséig napok, hetek telnek el, úgy, hogy Bihar megye a legközelebbi esztendő is néhány napig éhben fog maradni.

Adományok Kiss Gergely árváinak. Néhai Kiss Gergely árvái javára eddig a következők adakoztak és gyűjtöttek: Új Nagyváradi gyűjtése 140 K, Spitzer Sámuel és fia adománya 50, N. N. 10, N. N. 10, N. N. 5, Darabant Ferenc 4, Fodor Béla 4, Horváth Géza 4, dr. Dajka Endre 4, Béres Margit, Kriszta Irma, Szabó Zuzsa, Sallási Marica, Fucsek Ferenc, Lakatos Sándorné, Pápa Eszter, Kemény L. Ignác, Kolontáry János, Lakatos Sándor, Kovács Oszkár, Szabó Gyula, Kucserik János 2-2, Waick Anna 2, Cselwaterné 2, Vörös Emília 2, János Isidor 20, Ferkas Herman 10, Waldmann Hanna 10, Baum Hanna 10, Hager Rezső 2, Lemmel Jenő, László Gyula, Bólyi Kálmán, Edecs Irma, Fráter József, Földes Pál, Jauernek József, Takács József, Seshő, Boros Juliska, Bódis Biska, ifj. Bats Endre, Wallersteinné, Bodrányi Jenő, Gara Dezső, Szeiner Endre, Kóha Sarolta, dr. Hűvösvölgyi N. N., Szűcs Jenőné, Csicsvari J. Szarka Sándor, Lányi Ica, Vass Margit, Bogasi Béla, Mészáros József, Kóha István, Pappné, Birányi J. Rózsa László, Egyházi Jenő, N. N. 1-1 koronás. Gábor Gy. 140, Fischer J. 1 Lőrinczy L. — 50. Borás Géza — 40. N. N. — 60. Aranyos Márton — 20 kor. Eddig összesen: 360 korona 10 fillér. A nemzeti szűk adakozóknak a rendszervezőbizottság, a kiskorúak nevében, szintén nyilvános hálás köszönetet.

Halálozás. Osv. Sándor Endre szül. Gál Marianna f. hó 25 én 48 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Gyermekét és kiserjét rokonai gyászolják. Temetése ma, 26-án délután fél 3 órakor lesz a Fűszer utca 14. számú gyűjtőházban.

Adóajánlatom köszönetlén. Nagyváradi város adóhivatala részéről szemmel értesítem az adózat, miszerint az I. kerületi Olasz városbani vonatkozó, az 1917. évi IV. oszt. ker. adóhivatali lejárta a városi adóhivatal 23. sz. szabályában folyó évi október hó 25-én november hó 1-ig bevételek közzéadására ki van téve, a határidővel az adóhivatali részli megtekintést, a szükséges felszámolást további 15 nap alatt a hiv. adóhivatali részli részben beadhassa. Városi adóhivatal. Nagyváradi, 1917. évi október 25. Juricskay Béna s. k., pénz- és adóügyi tanácsos.

Legújabb fűzőket legolcsóbban Kesztenbaum Juliskánál lehet beszerezni Rákóczi-ut (Korona gyógyszerár mellett) **Leibchenek félárban.** Telefonszám 827.

Ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Fügöny, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.
HALTENBERGER VILMOS kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógógyárban Nagyváradi.
Gyár telefon sz. 34. Felvételi fizet 14-69.

* Most az ideje a szőrmék festésének, csipkefügönyök tisztításának, mint a utcai festés, férfi- és női ruhák tisztítása gyászszertben ruhák elsőrendű kivitelben festetnek Haltenberger Vilmos kelmefestő és vegytisztító gyárában Nagyváradon.

SZÍNHÁZ

HETI MUSOR:
Péntek: Szombat rózsája.
Szombat délután: Venetkák.
Szombat este: Szombat rózsája.
Vasárnap délután: Kék róka.
Vasárnap este: Szombat rózsája (Új szereplőkkel).

Kondrea Gúli — Kovács Margit. Meghívom mind, hogy vasárnap délután új szereplőkkel kerül eszre a híres sikerű Szombat rózsája. Az új szereplésben Kondrea Gúli szerepelt Kovács Margit, a híres fiatal, pompás hangú énekesnővel, aki fogja játszani, aki Kondrea Gúli helyét bájos egyéniségekkel oltalmazza megfűlt szereplés jutott.

Venetkák. Péntek Árpád és Góth Sándor darabát szombaton d. u. kerül eszre legközelebb. A fő női szerepet Havassy Mariska játssa, a haragot Varsady Lajos. A többi szereplésben előadásu alakításu játszó T. Papp János, Pipayné, H. Kőrösi Jusi, Tóth Elek és Vámos Gúli.

A kék róka. Kérés eszre a szombatoknak, köztük pedig a drámai műfajnak a száma, amelyeket a közönség többnyire megtekint. Kértelek tekintetük Horezag Ferenc hírvé, akinek Kék rókját, amelynek előadásuát tapasztaljuk, hogy ugyanez a közönség több ízben is bevétele a színház. Polgár Marianna, Havassy Mariska, Bihar Ákos, Tóth Elek és Várdi Lejoska a főszereplésben Horezag Ferenc pompás színdarabát legközelebb vasárnap délután kerül eszre.

UKRÁN MOZGÓSZÍNHÁZ
Péntek
A múlt idők emléke
társadalmi dráma 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.

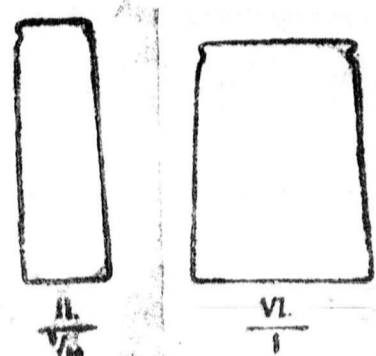
APOLLÓ MOZGÓSZÍNHÁZ
Péntek
Az obsitos
film-dráma 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.

VIBRÓ MOZGÓSZÍNHÁZ
Péntek
Kisrét a múlt
dráma 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.

NYILTTÉR.

Nyilvános köszönet.
Istenben boldogult Kerécs Miksa tanár halála és temetése alkalmából megnyilvánult meggyász, megható és a kultúra minden munkására nézve felemelő részvételt eseten mond mély hálával köszönetet a nagyváradi presbiterai rendhöz és főgimnázium nevében
Dr. Kovács Lajos házfőnök, igazgató.

HETI ÁRJEGYZÉK.

Befőttes. Uborkásüveg. Befőzéshez hólyagpapír. Porcellán edények leszállított olcsó árakban.

Porcellán mozsár, ütővel	6-
Mély és lapos tányér finom porcellán	70
Csemegés kis	40
Tésztától 6 személyre	8-
Sülttál 6 személyre	8-
Főzelékestál 6 személyre	8-
Salátástál 6 személyre	8-
Levesesfazék 6 személyre	4-
Mártásos csésze 6 szem.	1-
Sótartó fogvájós 6 szem.	1-20
Vizes kanosó 6 személyre	8-
Vizeskészlet színes finom festéssel	4-
Boroskészlet színes	4-
Söröskészlet színes	4-
Liköröskészlet színes	4-
Befőtteskészlet kristály fehér	4-
Majolika cukortartó díszes	4-
Majolika vizeskanosó színes	4-
Feketes gyermek készlet	8-
Kávés gyermek készlet	8-
Majolika állvány színes	6-
Teáskészlet színes aranyozással	10-
Kávészakészlet színes aranyozással	10-
Feketes készlet színes aranyozással	12-
Mosdókészlet színes rococo	12-
Majolika fali sótartó színes	8-
Majolika fűszertartó nagy	3-
Majolika fűszertartó kicsi	1-
Porcellán fehér teáskanna	2-
Porcellán feher kávéskanna	2-
Porcellán feher teáscsésze	80
Porcellán feher kávészakcsésze	80
Porcellán feher gyümölcstányér	80
Ebédőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	50-

Konyha berendezési főzőedények. Evőeszközök. Lámpa-árak. Tükrök. Képektervezés. Ablak üvegezés.

Áraink viszonteladóknak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg, porcellán lámpa és táblaüveg nagykereskedés.
Nagyváradi, Zöldfa-u. 13. sz. Telefonszám 372.

Főszervező: **Dr. KRÜGER ADÁR** Feloldó szervező: **Dr. PAPP KÁROLY**

**Betűszedő tanulónak
fiu és berakó tanulónak
leány fizetéssel
felvétetik**

a Szent László-nyomda R.-t.-nél.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádogos,
vizvezeték és villanyszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, irógépek, kerékpárok, ellenőrző kasszák és gramafonok szakszerű javítása és állandó jókarban tartása. Bronzműves, lakatos és műszerész munkák elfogadtatnak.

Hordók

különböző nagyságban

eladók.

Moskovits Mór és Fia r.-t.-nél
Kolozsvári-utca.

Eladó

kedvező fizetési feltételek mellett a Várkapu-utca 4. és 6. számú, a Szent János-utca 30. számú, a Széles-utca 1. számú, mely közvetlen a 3. vashíd szomszédságában van, valamint a Vizvezeték-utca 54. számú ház. Értekezhetni lehet a Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmibanknál Rimanóczy-utca 6. sz. alatt.

Vas és rézágtyak

afrik és löszörmatracok, amerikai és sodrony-ágtyak: összehajtós ágtyak eredeti gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nél Körös-utca 11.
Telefon szám: 558

**Ujvárosi Takarékpénztár
Részvénytársaság**

Nagyvárad, Szent László-tér 5. sz.

Előnyös kamattal és mellett betéteket fogad el. Jelzálogköcsönöket folyósít váltókat ad ki. Törlesztési köcsönöket kieszközöl bármilyen nagy összegben is.

Ezenkívül mint az „A. díri Biztosító Társaság” biharmegyei főgyűlése az összes árszintet belüli biztosítást kedvező feltételek mellett elintézi.

Mint a m. kir. Országosajáték főelárusítója sorjegyeket ad el — meg kérésre tart — a jövő héten kezdődő utazásokra és mindenféle sorjegyet árszint alapján vagy kedvező kasszi részletekkel is.

Ingatlanforgalmi osztály közvetít ház, birtok, szálló vagy bármilyen más ingatlan vételét vagy eladását. Előcsészertől ezután az ingatlan kedvező feltételű eladása van megbeszélve, míg vételre keressük 800—1000 holdas vagy ennél nagyobb birtokot és különféle bérházakat.

Beraktározás!

Árnok, szőlők, termények stb. rövidböröszelet birtokosok beraktározására megfelelő helyiség, ezeken kívül boros és száraz pincék, istállók, kocsisznek is állanak rendelkezésre. A beraktározott tárgyakat tűz és betörés ellen biztosítjuk. Kézzel felvilágosítással szolgál a

**Fekete Sas és Zöldfa
Részvénytársaság
beraktározási osztálya.**

Iroda: Sas-passze, 24. számú lépcső.
Telefon 14-00.

**Vizvezeték-utcán szép kilátással
egy családnak való ház eladó.**

Felvilágosítást ad:

Dr. Jankó Gusztáv ügyvéd
Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

**Egy sarokház
eladó.**

Uri-utca 20. szám

IZSÁK LIDIA

Előrendelt
szöveg

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-száhoda épületében,
Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Sziliget-színház
közönségének egy-
déli szöveg-állítója.
Tisztító-órákat és átala-
kozásokat elvállalunk.
Fűzők mesterei után a
legrövidebb idő alatt
elkészítjük.

Olcsó takarmány!

Levak, szarvasmarhák etetésére

maláta

kapható

métermázsánként 8 K-ért.

Moskovits Mór és fia r.-t.-nél
Kolozsvári-utca 62.

**ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket könyvecskékre és folyószámlára s azt előnyösen kamatoztatja. Leszámítól váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogköcsönöket törlesztésekre. Előleget ad érték-papirokra.